

stemte Regler, efter hvilke det vil blive muligt for Fæstebonden at tilkjøbe sig sin Gaard til fri Eiendom eller til Arvefæste". Han mener altsaa, at Regjeringen allerede i 1835 burde være fremkommen med et saadant Forslag, men det er nu som sagt henved 36 Aar siden, og endnu staa vi paa det Standpunkt, at vi ikke have haft nogen Regjering, der er kommet med noget Lovforslag, der tilsigtede det, han ventede (Sundsigelse). Vi have ikke haft nogen Regjering, der er fremkommen med et saadant Forslag eller har sluttet sig dertil. Det er blevet sagt, at det Rigtigste vilde være at blive staaende ved Loven af 19de Februar 1861. De Herrer, der sige dette, glemme, at den første Forbring, der maa gøres, naar man skulde blive staaende derved, var, at Godseierne vare blevne staaende derved; men Godseierne forlode den og ere gaaede over til de hidtil næsten ubekjendte Forpagtninger paa 50 Aar, fordi de derigjennem vilde kunne unddrage sig Anvendelsen af Loven af 19de Februar 1861, og de Oplysninger, vi fik tjor om i hvilket Forhold Indfæstninger havde fundet Sted ligeoverfor Forpagtninger paa 50 Aar siden 1861, viste klart og tydeligt, hvor ringe et Antal Gaarde det var, der efter Loven af 1861 vare fæstede bort, imod det store Tal, der vare gaaede over til Forpagtninger paa 50 Aar. Havde Godseierne undladt at gaa over til Forpagtninger paa 50 Aar, og havde de ved deres Fæstegods brugt Loven af 19de Februar 1861, saaledes som det blev forudsat, da Loven vedtoges, saa kunde man nu med nogen Ret sige: vi blive staaende derved; men naar den ene Part har fundet en Udvei til at slippe bort fra Efterlevelsen af en saadan Lov, saa kan det ikke hebreides den anden Part, at den ikke vil nøies med at blive staaende derved. Det har nu vist sig, hvad den høitærede Indenrigsminister ogsaa har gjort gjældende, at Ministeriets Stilling ikke tilfredsstiller til nogen Side, men dette er altid Tilfældet med halve Forholdsregler; med dem, der ville lidt, men som ikke ville noget Tilstrækkeligt til nogen Side, ville altid de Allerfleste være utilfredse. Jeg vilde ønske, at vor Regjering vilde tage rask fat paa Spørgsmaalet og selv bringe et Lovforslag frem, som gav en Udsigt til at faa

en Ende paa dette Spørgsmaal; naar den da ret satte Kraft paa og ikke nøiedes med at tale om dette eller hint, men i begge Thing satte ligesaa Kraft paa for at faa dette Spørgsmaal løst, da tror jeg, at det vilde kunne lykkes; og jeg tror, at maasse allerstærkest det nuværende Ministerium vilde kunne løse Spørgsmaalet. Men saaledes som det har stillet sig hidtil, vil det sandelig ikke være dette Ministerium, der vil komme til at staffe os af med Fæstevæsenet. — Ja, hvad dette Udtryk „Tommeffruer" angaar, som fremkom fra det ærede Medlem for Aalborg Amts 2den Valgkreds, og som den høitærede Minister fangede op som velkommen for sig, da skal jeg ganske lade det ligge; saadanne Udtryk kan man komme frem med i en Debat, naar man savner virkelige Grunde; man haaber da, at de skulle slaa desto stærkere istedfor Grunde, og saa er det, man fremkommer med saadanne Udtryk som „Tommeffruer". — Det ærede Medlem for Kjøbenhavns 5te Valgkreds (Bille) kan jeg med stor Tilfredshed slutte mig til, hvad angaar hans Uttringer forleden Dag, da vi sidst forhandlede denne Sag. Det er jo netop Noget, hvorpaa vor Stilling hviler, at vi ikke kunne finde os tilfredse for Bondestandens Vedkommende med, at der indbetales nogle Penge i Statskassen, vi maa jo netop holde paa, at naar „Bondestandens velerhvervede Rettigheder", som det hedder i Lovsproget, skulde frasaltes, og der derved fremkommer en forøget Værdi af de Eiendomme, for hvis Vedkommende disse Rettigheder skulle frasaltes, saa maatte den forøgede Værdi, der derved fremkom, komme den Del af Bondestanden tilgode, som ellers havde Ret til at vente, at den fremdeles vilde kunne blive siddende ved Gaardene paa billige Vilkaar. Naar man saa siger: Ja, men de Rettigheder, der her er Tale om, ere ikke de enkelte Personers, det er Standens, saa siger jeg dertil med Bang, at det er at komme det Rette saa nær, som det er muligt, naar man lader denne Godtgjørelse tilfalde den sidste Fæsters Efterladte. Kunne de Herrer paavise nogen Vej, hvorved det bedre kan opnaas end denne, lader os da høre den, men det nytter ikke at komme med denne Indvending, naar man ikke